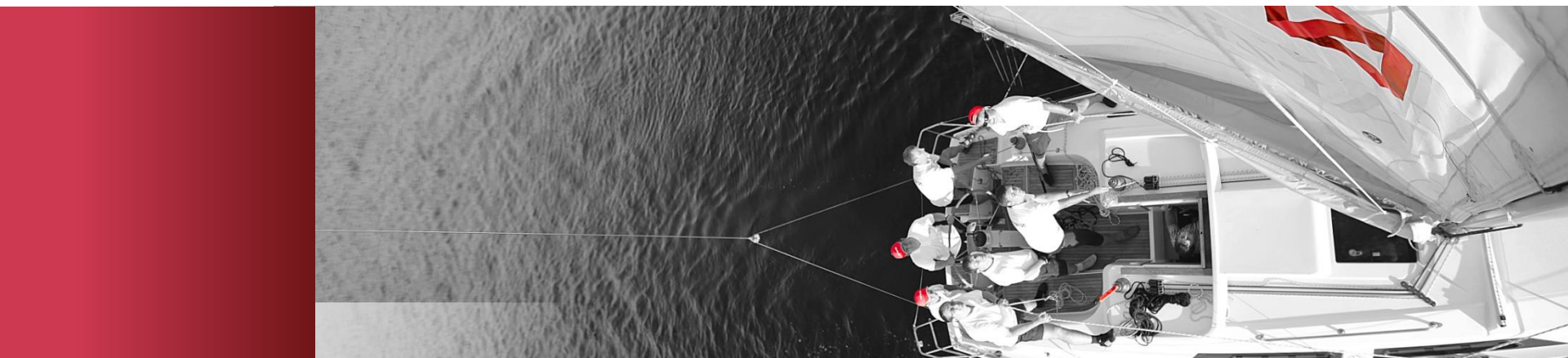


Нове у міжнародних комерційних спорах



Arzinger 

Маркіян Мальський, к.ю.н.
Адвокат, партнер АО Arzinger

Львів | 2016

Старе у міжнародних комерційних спорах – міжнародний арбітраж_1

- Українське законодавство й надалі нечітко врегульовує перелік спорів, які не підлягають розгляду у міжнародних арбітражних установах;
- Вжиття забезпечувальних заходів, витребування доказів під час розгляду справи у міжнародному арбітражі є проблемним або ж неможливим;
- Найбільш популярними міжнародними арбітражними установами при вирішенні спорів за участю компаній з України залишаються: МКАС при ТПП України, Арбітражний інститут Торгової палати м. Стокгольм, Міжнародний арбітражний суд Міжнародної торгової палати, Віденський міжнародний арбітражний центр та Лондонський міжнародний арбітражний суд;

Старе у міжнародних комерційних спорах – міжнародний арбітраж_2

- Розгляд справ у внутрішніх третейських судах є не популярним та підлягає жорсткій критиці;
- Визнання та виконання рішень міжнародного арбітражу вимагає багатьох зусиль. В той же час, остання практика українських національних судів відображає позитивні тенденції у даному питанні, зокрема краще розуміння українськими суддями ключових принципів та специфіки міжнародного арбітражу;
- Популярність розгляду спорів у міжнародному арбітражі зростає в Україні із кожним роком.

Діяльність МКАС при ТПП України

- За період з 1 січня по 31 грудня 2015 року до провадження в МКАС при ТПП України було прийнято 922 справи, а це на 226 справ більше, ніж 2014 році;
- В 2015 р. МКАС при ТПП України розглянув та виніс рішення по 549 справах, а це на 193 справи більше в порівнянні з 2014 роком;
- Із загальної кількості справ прийнятих до розгляду у 2015 році (922 справи), переважна більшість справ (852 справи, тобто 92%) були пов'язані з договорами купівлі продажу/поставки.

Приклади існуючої та припиненої практики нацсудів на стадії визнання рішення МКА_1

Існуюча практика:

- Перегляд справи по суті;
- Проблеми із підсудністю справи національному суду на підставі наявності активів боржника в Україні, особливо коли майном боржника є корпоративні права в українській компанії;
- Занадто строгий підхід до вимоги (форми) належного повідомлення відповідача про арбітражний розгляд (зокрема, вимога щодо наявності доказу вручення повідомлення саме уповноваженому представнику відповідача);
- Переведення обов'язку доказування відсутності підстав для відмови у визнанні рішення арбітражу на стягувача.

Приклади існуючої та припиненої практики нацсудів на стадії визнання рішення МКА_2

Припинена практика:

- Розгляд клопотання про визнання рішення арбітражу із порушенням правил підвідомчості (господарським судом);
- Незначний недолік (двозначність) арбітражної угоди може призвести до визнання її недійсною чи відмови у визнанні арбітражного рішення, винесеного на підставі такої арбітражної угоди;
- Порушення доарбітражної процедури вирішення спору у формі переговорів (у випадку, якщо така процедура була передбачена в угоді) може призвести до відмови у визнанні арбітражного рішення;
- Розгляд клопотання про відмову у визнанні рішення арбітражу.

Гаазька конвенція про угоди про вибір суду_1

- Конвенція підписана Україною 21 березня 2016 року, проте не ратифікована;
- Конвенція діє щодо Мексики та 27 країн ЄС;
- Конвенція має на меті створення для пророгаційних угод такого самого правового режиму, що й для арбітражних угод;
- Конвенція застосовується у цивільних чи торгівельних **міжнародних** справах;

Гаазька конвенція про угоди про вибір суду_2

- Справа вважається міжнародною, якщо сторони не є резидентами однієї договірної держави і якщо відношення сторін, а також інші елементи, що стосуються спору, незалежно від місцезнаходження вибраного (призначеного) суду, не пов'язані тільки з цією державою. Сам факт укладення угоди про передання спору іноземному суду не робить спір міжнародним;
- В той же час, для цілей визнання та виконання іноземних судових рішень факт винесення рішення іноземним судом робить справу міжнародною;
- Конвенція не застосовується до арбітражних та ряду визначених Конвенцією справ;

Гаазька конвенція про угоди про вибір суду_3

- Конвенція передбачає право сторін укласти виключну угоду про вибір суду, яка означає угоду, що визначає суди однієї договірної держави або один чи більше конкретних судів однієї договірної держави, виключаючи при цьому підсудність по відношенню до будь-яких інших судів;
- Суд, визначений угодою про вибір суду, не може відмовитися від здійснення юрисдикції (судочинства);
- За наявності угоди про вибір суду, суди не визначені такою угодою, повинні зупинити або припинити судовий розгляд;

Гаазька конвенція про угоди про вибір суду_4

- Рішення суду, прийняте на підставі угоди, має визнаватися та виконуватися у всіх державах-учасницях Конвенції;
- Суть рішення суду, який виніс судове рішення, не переглядається, у визнанні і виконанні судового рішення може бути відмовлено за наявності підстав, визначених Конвенцією;
- Всі документи, що надсилаються чи подаються згідно з цією Конвенцією, не підлягають легалізації чи аналогічній формальній процедурі, в тому числі не потребують оформлення Апостиля;
- Ратифікація Конвенції Україною без внесення змін до ГПК та ЦПК ускладнить або унеможливить її застосування.

Підсудність справ національним судам за наявності пророгаційної / арбітражної угоди

- Постанова ВГСУ від 15.03.2016 р. по справі № 910/15376/15 - наявність арбітражного застереження у договорі не позбавляє суб'єктів господарювання права на розгляд і вирішення спору саме господарським судом;
- Постанова ВГСУ від 17.02.2016 року по справі № 907/598/15 – ЗУ "Про МПП" не встановлює заборону державним судам України приймати до свого провадження справи з іноземним елементом у випадку наявності пророгаційної угоди;
- Постанова ВГСУ від 15.09.2015 року по справі № 911/539/15 – ЗУ "Про МПП" закріплює право сторін на укладення пророгаційної угоди, що не лише обґрунтовує компетенцію обраного суду, але й виключає можливість вирішення такого спору в суді іншої держави.

Інша практика судів касаційної інстанції_1

- Узагальнення ВССУ від 01.09.2015 р. "Про практику розгляду судами справ про оспорювання рішень Міжнародного комерційного арбітражного суду України при Торгово-промисловій палаті України та про визнання та виконання рішень міжнародних та іноземних арбітражів" – **підтвердження підвищення значимості міжнародного арбітражу;**
- Постанова ВСУ від 11.03.2015 р. по справі № 6-241цс14 – **спори що виникають з договорів, укладених у зв'язку із задоволенням державних потреб, є неарбітрабельними;**

Інша практика судів касаційної інстанції_2

- Постанова ВГСУ від 14.07.2015 року по справі № 911/379/15 – так як правовий статус іноземного учасника судового процесу (як фізичної, так і юридичної особи) визначається за його особистим законом, **подання позову арбітражним керуючим, як посадовою особою компанії, від власного імені, а не від імені юридичної особи, інтереси якої він представляє, є можливим та не суперечить ст. 21 ГПК України;**
- Постанова ВГСУ від 12.05.2015 р. по справі № № 910/11068/13 – **поширення дії арбітражного застереження на третіх сторін.**

Зміни в частині міжнародного арбітражу, передбачені Проектами ГПК та ЦПК_1

- Чіткіше врегулювання переліку спорів, що не підлягають розгляду міжнародним арбітражем;
- Наявність рішення міжнародного комерційного арбітражу, арбітражної угоди – підстави відмови у відкритті провадження / залишення позову без розгляду / закриття провадження у справі;
- Справи щодо оскарження рішень міжнародного комерційного арбітражу, визнання та надання дозволу на виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу розглядаються Апеляційним судом міста Києва;

Зміни в частині міжнародного арбітражу, передбачені Проектами ГПК та ЦПК_2

- Заява про забезпечення доказів у справі, яка передана на розгляд МКА, подається до апеляційного суду за місцем знаходження боржника, доказів, майна боржника або за місцем арбітражу;
- Обставини, встановлені рішенням МКА, підлягають доказуванню в загальному порядку при розгляді справи судом;
- Розділом VII-1 Проекту ЦПК врегульовано особливості провадження у справах про оскарження рішень міжнародних комерційних арбітражів;
- Главою 3 Розділу VIII Проекту ЦПК врегульовано “Визнання та звернення до виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу”.

Контакти

Головний офіс Arzinger

Україна, м. Київ, 01032
вул. Жилинська, 75, 5-й пов.
БЦ “Євразія”
Тел.: +38 (044) 390-55-33
Факс: +38 (044) 390-55-40

Західноукраїнська філія Arzinger

Україна, м. Львів, 79013
вул. Генерала Чупринки, 6/1
Тел.: +38 (032) 242-96-96
Факс: +38 (032) 242-96-95

Південноукраїнська філія Arzinger

Україна, м. Одеса, 65045
вул. Жуковського, 33, 6-й пов., к. 601
БЦ “Покровський”
Тел. / Факс: +38 (048) 711-74-74
mail@arzinger.ua
www.arzinger.ua

Будемо раді співпрацювати з Вами!

Ключові контакти:

Маркіян Мальський, партнер
Markian.Malskyy@arzinger.ua





Дякую за увагу!